

ΘΕΜΑ 3^ο

ΑΝΔΟΚΙΔΗΣ, 'ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ' 5-7

Οἶμαι δὲ καὶ τοὺς φίλους ὑμῶν ἐν ταύτῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ λυπεῖσθαι καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἤδεσθαι, συνειδότας ὡς ἂν ἀγνοήσαντες ἐξελάσῃτε τὸν βέλτιστον, δέκα ἐτῶν ἢ πόλις οὐδὲν ἀγαθὸν ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνδρὸς πείσεται. ῥάδιον δὲ καὶ ἐντεῦθεν γνῶναι τὸν νόμον πονηρὸν ὄντα· μόνοι γὰρ αὐτῷ τῶν Ἑλλήνων χρώμεθα, καὶ οὐδεμία τῶν ἄλλων πόλεων ἐθέλει μιμήσασθαι. Καίτοι ταῦτα διέγνωσται ἄριστα τῶν δογμα-
 5 τῶν, ἃ καὶ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις ἀρμόττοντα μάλιστα τυγχάνει καὶ πλείστους ἐπιθυμητὰς ἔχει. Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ μακρότερα λέγειν· πάντως γὰρ οὐδὲν ἂν πλεῖον εἰς τὸ παρὸν ποιήσαιμεν· δέομαι δ' ὑμῶν τῶν λόγων ἴσους καὶ κοι-
 10 νοὺς ἡμῖν ἐπιστάτας γενέσθαι, καὶ πάντας ἄρχοντας περὶ τούτων καταστήναι, καὶ μήτε τοῖς λοιδορουμένοις μήτε τοῖς ὑπὲρ καιρὸν χαριζομένοις ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ τῷ μὲν ἐθέλοντι λέγειν καὶ ἀκούειν εὐμενεῖς εἶναι, τῷ δ' ἀσελγαίνοντι καὶ θορυβοῦντι χαλεπούς. Ἀκούσαντες γὰρ <περὶ> ἐκάστου τῶν ὑπαρχόντων ἄμεινον βουλευέσεσθε περὶ ἡμῶν.

ΣΧΟΛΙΑ

1. «τοὺς φίλους»: υποκείμενο στο απαρέμφατο 'λυπεῖσθαι'. «ἐν ταύτῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ»: ἀποκλειστικά την συγκεκριμένη αυτήν ημέρα'. «τοὺς ἐχθροὺς»: υποκείμενο στο 'ἤδεσθαι'.
2. «συνειδότας»: αιτιολογική μτχ. 'διότι γνωρίζουν καλά'. «ὡς...πείσεται»: ειδική πρόταση αντικείμενο στην μτχ. 'συνειδότας'. «ἂν...ἐξελάσῃτε τὸν βέλτιστον»: 'αὐ ἐκδιώξετε ἀπὸ τοῦ πόλη ἕνα πολίτη που εἶναι πολὺ καλός', υποθετική πρόταση με υποτακτική. Η ἀπόδοση βρίσκεται στην προηγούμενη ειδική πρόταση με Οριστική Μέλλοντα, και φτιάχνει ἔτσι ἕνα υποθετικό λόγο που δηλώνει το 'προσδοκώμενο'. Ο υποθ. λόγος εἶναι πλάγιος, διότι η ἀπόδοσή του εἶναι ειδική πρόταση. «ἀγνοήσαντες»: τροπική μτχ. 'κάνοντας ὅτι δεν βλέπετε, ὅτι δεν καταλαβαίνετε'. «δέκα ἐτῶν»: γενική του χρόνου, 'για διάστημα δέκα ἐτῶν'.
3. «οὐδὲν ἀγαθὸν»: η ἀντωνυμία εἶναι αντικείμενο στο 'πείσεται', και το ἐπίθετο κατηγορηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος, ὄχι 'δεν θα πάθει τίποτε που εἶναι καλό', ἀλλὰ 'δεν θα πάθει τίποτε που να εἶναι καλό'. «ῥάδιον»: <ἐστί>.
4. «ὄντα»: κατηγορηματική μτχ. «αὐτῷ»: δηλ. 'τῷ νόμῳ', αντικ. στο 'χρώμεθα'. «τῶν Ἑλλήνων»: γενική διαιρετική.
5. «ταῦτα διέγνωσται»: 'αὐτὰ ἔχουν διαγνωσθεῖ', αττική σύνταξη ἀντί για 'ταῦτα διεγνωσμένα εἰσί'. «ἄριστα»: κατηγορούμενο, 'αὐτὰ ἔχουν διαγνωσθεῖ ὡς τα καλλίτερα'. «τῶν δογμάτων»: 'ἀνάμεσα σε ὅλα τα νομοθετήματα', γενική διαιρετική.
6. «ἃ...τυγχάνει...ἔχει»: δύο αναφορικές προτάσεις διευκρινιστικές πάνω στην ἀντωνυμία 'ταῦτα'. Ομοίως αττική σύνταξη, ἀντί για 'ἃ τυγχάνουσι' & 'ἃ ἔχουσι'. «ἀρμόττοντα»: κατηγορηματική μτχ.
7. «οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ»: 'δεν γνωρίζω για ποιόν λόγο, γιατί πρέπει...'. Η πρόταση με τον 'ὅ,τι' φαίνεται να εἶναι αναφορική, ὁμως λειτουργεῖ ὡς πλάγια ἐρώτηση αντικείμενο στο 'οἶδα'. «ὅ τι»: αιτιατική ἐπιπρ. της αιτίας, 'για ποιό λόγο'.

- 8. «οὐδὲν...πλεῖον»:** η αντωνυμία είναι αντικείμενο στο ρ. και το επίθετο κατηγορ. προσδ. του αποτελέσματος, όχι 'δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε που είναι περισσότερο', αλλά 'δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε που να είναι περισσότερο'. **«δέομαι δ' ὑμῶν...γενέσθαι»:** 'σας παρακαλώ εσάς να γίνετε εσείς...', αντωνυμία και απαρέμφατο αντικείμενο στο ρ. **«τῶν λόγων»:** γενική αντικειμενική στο 'ἐπιστάτας', 'σας παρακαλώ να γίνετε φροντιστές των λόγων μου = να προσέξετε τα λόγια μου'. **«ἴσους καὶ κοινούς»:** κατηγορηματικοί προσδ. του τρόπου, 'να γίνεται φροντιστές των λόγων μου με ένα τρόπο ἴσο και χωρίς διακρίσεις'.
- 9. «ἐπιστάτας»:** κατηγορούμενο στο 'γενέσθαι'. **«ἄρχοντας»:** κατηγορούμενο στο 'καταστήναι'.
- 10. «τοῖς λοιδορουμένοις...τοῖς...χαριζομένοις»:** δυο έναρθρες μετοχές ως ουσιαστικά, αντικείμενα στο 'ἐπιτρέπειν'. Η έκφραση 'ἐπιτρέπω τινί = δίνω την ἄδεια σε κάποιον'. 'Λοιδοροῦμαι τινά = επιτίθεμαι φραστικά εναντίον κάποιου', 'ὑπὲρ καιρὸν χαρίζομαι = γίνομαι εὐάρεστος σε στιγμή ἀταίριαστη'. **«τῷ μὲν ἐθέλοντι»:** μια έναρθρη μτχ. ως ουσιαστικό, αντικείμενο στην ρηματική έκφραση που ακολουθεί 'εὐμενεῖς εἶναι'. 'εὐμενῆς εἰμι τινί = δείχνω την συμπάθειά μου σε κάποιον'.
- 11. «εὐμενεῖς εἶναι»:** το απαρέμφατο εξαρτάται από την ενν. ρημ. έκφραση 'δέομαι ὑμῶν' σαν δεύτερο αντικείμενο. Το επίθετο είναι κατηγορούμενο. **«τῷ δ' ἀσελγαίνοντι καὶ θορυβοῦντι»:** δύο έναρθρες μετοχές ίδιες με την αμέσως προηγούμενη 'τῷ μὲν ἐθέλοντι'.
- 12. «Ἀκούσαντες»:** χρονική μτχ. προτερόχρονο.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Είμαι της γνώμης ότι και οι φίλοι σας την συγκεκριμένη ημέρα λυπούνται, αλλά και οι εχθροί σας χαίρονται, διότι γνωρίζουν καλά ότι αν δείχνοντας αδιαφορία εξορίσετε ένα πολύ σημαντικό πολίτη, τότε για ένα διάστημα δέκα ετών η πόλη δεν πρόκειται να έχει καμία εξυπηρέτηση από αυτόν τον άνθρωπο. Είναι λοιπόν εύκολο και από αυτό το θέμα να μάθετε ότι αυτός ο νόμος είναι κακός. Διότι είμαστε οι μόνοι ανάμεσα στους Έλληνες που κάνουμε χρήση ενός τέτοιου νόμου, και καμία άλλη πόλη δεν θέλει να μας μιμηθεί. Και όμως αυτά έχουν διαγνωστεί ως τα καλλίτερα ανάμεσα σε όλα τα θεσπίσματα, όσα συμβαίνει να ικανοποιούν και τους πολλούς και τους λίγους, και συγκεντρώνουν τις περισσότερες προτιμήσεις. Γι' αυτά λοιπόν δεν ξέρω γιατί πρέπει να μιλώ περισσότερο. Όμως σε καμία περίπτωση δεν είναι δυνατόν να μπορούμε να κάνουμε τίποτε περισσότερο στην παρούσα κατάσταση. Όμως σας παρακαλώ να προσέξετε τα λόγια μου με ένα τρόπο ισότητας και ομοιομορφίας, και όλοι σας να σταθείτε απέναντι σ' αυτά τα λόγια μου ως άρχοντες, και ούτε να δίνετε ἄδεια σ' εκείνους που είναι προσβλητικοί, ούτε σ' εκείνους που κάνουν υποχωρήσεις σε ακατάλληλες στιγμές, αλλά να είσαστε ευνοϊκοί σ' εκείνον που θέλει να μιλάει και να ακούει, ενώ να είστε σκληροί απέναντι σ' εκείνον είναι ασεβής και θορυβοποιός. Αφού λοιπόν πληροφορηθείτε για το κάθε ένα τωρινό ζήτημα, θα πάρετε την καλλίτερη απόφαση για εμάς.